

สรุปผลการวิจัย ปัญหาในการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยในเรื่องวัฒนธรรมของทหารเกณฑ์ในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ในการวิจัย คือ กรอบแนวคิดการเรียนรู้วัฒนธรรม กรอบแนวคิดการขัดเกลาทางสังคม กรอบแนวคิดความเป็นตน กรอบแนวคิดเรื่องวัฒนธรรม ทฤษฎีการกระทำระหว่างกันด้วยสัญลักษณ์ ทฤษฎีวัฒนธรรมและบุคลิกภาพ กรอบแนวคิดสถานภาพและบทบาท การวิจัยเรื่องนี้ใช้ระเบียบวิจัยทางมานุษยวิทยาคือการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการเรียนรู้วัฒนธรรมของทหารเกณฑ์ การวิจัยครั้งนี้มีสมมติฐาน 4 ข้อ คือ 1) การเรียนรู้วัฒนธรรมด้านความอดทน มีผลทำให้บุคคลมีลักษณะของความเป็นทหาร 2) การเรียนรู้วัฒนธรรมด้านความกล้าหาญ มีผลทำให้บุคคลมีลักษณะของความเป็นทหาร 3) การเรียนรู้วัฒนธรรมด้านความมีระเบียบวินัย มีผลทำให้บุคคลมีลักษณะของความเป็นทหาร 4) การเรียนรู้วัฒนธรรมจากการได้รับการลงโทษ มีผลทำให้บุคคลมีลักษณะของความเป็นทหาร

จากสมมติฐานดังกล่าวพิสูจน์และสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ คือ

1. การเรียนรู้วัฒนธรรมด้านความอดทนมีผลทำให้บุคคลมีลักษณะของความเป็นทหาร เนื่องจากการหล่อหลอมจิตใจของบุคคลให้แข็งแกร่งขึ้นเรื่อย ๆ สามารถทนกับสภาพของความลำบาก ความเหนื่อย ความหิว ความง่วงและการรอคอยเพื่อความหวังนั้น มีขึ้นตั้งแต่วันแรกของการเป็นทหารเกณฑ์และเพิ่มความกดดันขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อฝึกความอดทนของทหารให้มากขึ้นด้วยเช่นกันตามระยะเวลาที่ผ่านไป ในขณะที่อยู่กองประจำการ เนื่องจากหน้าที่และความรับผิดชอบของทหารนั้นไม่ใช่ประกอบด้วยความสะดวกสบายตลอดเวลา ในสถานการณ์ทางสงครามนั้นสภาพต่าง ๆ รอบ ๆ ตัวก็มีความลำบากเกิดขึ้นมากมาย ทั้งความร้อน ความอดอยาก และความเหนื่อยปะปนกันไป รวมทั้งสภาวะกดดันต่าง ๆ มากมายในสงครามหรือสนามรบ ดังนั้น การเตรียมตัวเพื่อฝึกให้ทหารเหล่านั้นสามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้และรู้จักอดทนกับสภาพเลวร้ายให้ได้มากที่สุดก็มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ให้ลุล่วงไปในที่สุด

2. การเรียนรู้วัฒนธรรมด้านความกล้าหาญมีผลทำให้บุคคลมีลักษณะของความเป็นทหาร เนื่องจากหน้าที่ทางทหารนั้นถ้าขาดความกล้าหาญแล้ว การที่จะต่อสู้เพื่อชนะศัตรูก็เป็นไปไม่ได้ ดังนั้น การสร้างความกล้าหาญของทหารนั้นก็จะมีให้ทหารได้ฝึกฝนและเกิดขึ้นมาทีละน้อย ๆ จนมีใจที่เด็ดเดี่ยวมั่นคงกล้าเผชิญหน้ากับอันตรายต่าง ๆ ได้

การสร้างความกล้าหาญให้เกิดขึ้นในตัวของผู้ที่ต้องเข้ามาเป็นทหารนั้นโดยการฝึกฝนให้แต่ละคนกล้าที่จะแสดงออกก่อนเป็นอันดับแรก โดยที่ทหารแต่ละคนนั้นก็มีความกล้าหาญในระดับมากน้อยแตกต่างกันไป บางคนไม่กล้าเผชิญกับสิ่งแปลก ๆ หรืออันตรายใด ๆ มากนัก ดังนั้น เมื่อบุคคลเข้ามาเป็นทหารแล้วก็ต้องได้รับการขัดเกลาให้ฝึกความกล้าหาญให้มีมากขึ้น โดยทางผู้ฝึกและครูฝึกทหารใหม่ก็จะเริ่มต้นโดยการให้ทหารเหล่านี้กล้าที่จะแสดงออกในหลาย ๆ รูปแบบ มีการแต่งตั้งบุคคลเพื่อทำหน้าที่ผู้นำในแต่ละหมวด นอกจากนั้นการอบรมให้ทหารเหล่านี้เกิดความเชื่อมั่นและรักในตนเองในตัวผู้นำในกองทัพ และในประเทศชาติก็จะสร้างความฮึกเหิมและความกล้าหาญที่มากขึ้นในการปกป้องสิ่งเหล่านั้นไว้ไม่ให้ใครมาเอาเปรียบได้

นอกจากนั้นการฝึกให้ทหารเผชิญความลำบากและอุปสรรคต่าง ๆ รวมทั้งการฝึกให้ทหารมีความชำนาญในทางการรบเพิ่มขึ้นก็เป็นสาเหตุหนึ่งในการสร้างความกล้าหาญให้เกิดขึ้นและเป็นผลทำให้มีลักษณะของความเป็นทหารเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

3. การเรียนรู้วัฒนธรรมด้านความมีระเบียบวินัยมีผลทำให้บุคคลมีลักษณะของความเป็นทหาร ซึ่งจากการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของทหารนั้น "วินัย" เป็นสิ่งสำคัญที่สุดเนื่องจากการทำงานหน้าที่ทางทหารถ้าบุคคลไม่มีวินัยแล้ว หน้าที่ที่กระทำกันก็มีโอกาสสำเร็จลุล่วงได้เนื่องจากเป็นหน้าที่ที่กระทำเพื่อส่วนรวม โดยงานที่ทำนั้นต้องมีความซบใจและเตรียมพร้อมสำหรับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ดังนั้น ถ้าไม่มีระเบียบวินัยควบคุมแล้วการกระทำต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นก็จะไม่ใช่แนวทางการปฏิบัติเดียวกันก่อให้เกิดความสับสนแตกแยก ขาดจุดยืนเดียวกัน ซึ่งการขัดเกลาทางทหารนั้นก็必将นำบุคคลต่าง ๆ ที่มีลักษณะรูปแบบบุคลิกภาพ

ความคิดและความต้องการที่แตกต่างกันไปในนั้นให้มาอยู่ในกรอบเดียวกัน สร้างความมีระเบียบวินัยเข้าไปในตัวให้มากที่สุด เพื่อการสั่งงานที่เด็ดขาดดัด ขั้วใบ ปลุกฝังการทำงานร่วมกันอย่างพร้อมเพรียงและเชื่อฟังคำสั่งจนกลายเป็นสัญชาตญาณ

การขัดเกลาทางสังคมนั้นจึงปลุกฝังระเบียบให้แก่ทหารเกณฑ์ตั้งแต่เข้ามาในระยะแรกจนกระทั่งปลดประจำการออกไป โดยริเริ่มจากการฝึกที่ละน้อยจนไปถึงความมีระเบียบวินัยทางทหารที่สมบูรณ์ไม่ว่าจะในเรื่อง การเดิน การวิ่ง การแต่งกาย การใช้วาทะ การรับประทานอาหาร การนอน และการปฏิบัติตามสถานภาพและบทบาทที่ต้องของตน เมื่อทหารถูกฝึกนาน ๆ เขาก็จะเกิดเป็นความเคยชิน ซึ่งจะมีการปฏิบัติตามระเบียบวินัยได้อย่างเป็นนิสัยได้และก่อให้เกิดลักษณะของความเป็นทหารได้ในที่สุด

4. การเรียนรู้วัฒนธรรมจากการได้รับการลงโทษมีผลทำให้บุคคลมีลักษณะของความเป็นทหาร เนื่องจากในทางทหารนั้นการลงโทษถือว่ามีผลสำคัญอย่างมากในการปกครองบุคคลในองค์การ เพื่อให้บุคคลสามารถประพฤติหรือปฏิบัติตามไปตามวินัยทางทหารและมีลักษณะของความเป็นทหารให้มากที่สุด ซึ่งถ้าไม่มีการลงโทษแล้วบุคคลก็ต้องการที่จะทำตามความพอใจ และพฤติกรรมดั้งเดิมของตนเองด้วยกันทั้งสิ้น ด้วยเหตุที่แต่ละคนมีความแตกต่างกันในหลาย ๆ ด้าน และส่วนใหญ่จะไม่ได้สมัครใจที่จะเข้ามาเป็นทหารเกณฑ์ ดังนั้น การควบคุมด้วยวาทะเพียงอย่างเดียวนั้นไม่อาจกระทำได้ในทุกสถานการณ์ การลงโทษจึงเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างลักษณะของความเป็นทหารให้แก่บุคคล

นอกจากนั้นยังสรุปผลวิจัยได้อีกว่าการเรียนรู้วัฒนธรรมของทหารเกณฑ์ในกรุงเทพมหานครนั้นจะเป็นการเรียนรู้แบบค่อยเป็นค่อยไป โดยเริ่มจากการให้ทหารเริ่มปรับสภาพตัวเองให้กับสิ่งแวดล้อมใหม่ภายในระบบทางทหารให้ได้เสียก่อน จากนั้นจึงเริ่มขั้นตอนในการเรียนรู้วัฒนธรรมทางทหารที่ละเอียด ๆ โดยจะเน้นในระยะ 2 เดือนแรกของการเป็นทหารใหม่ เมื่อพ้นระยะทหารใหม่แล้วทหารเกณฑ์แต่ละคนก็จะมีลักษณะทางทหารที่ชัดเจนขึ้น แต่ก็ต้องมีการเรียนรู้วัฒนธรรมทางทหารไปลึกเรื่อย ๆ จนกระทั่งปลดประจำการ

การเรียนรู้วัฒนธรรมของทหารเกณฑ์นั้น นอกจากเรียนรู้เกี่ยวกับวิชาการทางทหารและยุทธวิธีต่าง ๆ ในการรบแล้ว ยังต้องเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางวัตถุที่เป็นสิ่งสำคัญที่มีคุณค่าที่บุคคลในองค์การทหารให้ความเคารพและถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของทางทหารอันได้แก่ ธงชัยเฉลิมพล ตราประจำหน่วย เหรียญตราที่ได้รับพระราชทาน เครื่องแบบ และเครื่องหมายต่าง ๆ รวมทั้งการเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ อันได้แก่ ค่านิยมทางทหาร ธรรมเนียมทางทหาร กฎระเบียบและการลงโทษ (วินัยทหาร) พิธีและวันสำคัญต่าง ๆ ในรอบ 1 ปี ด้วยเช่นกัน

ในขั้นสุดท้ายของการเรียนรู้วัฒนธรรมของทหารเกณฑ์ คือ ระยะเวลาปลดประจำการจะเป็นการฝึกอาชีพให้แก่ทหาร เพื่อให้ทหารเหล่านี้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น และอาจจะนำความรู้เหล่านี้ไปใช้หลังปลดประจำการได้

5.2 ปัญหาในการวิจัย

ในการทำวิจัยครั้งนี้มีปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น คือ

1. เนื่องจากการเรียนรู้วัฒนธรรมของทหารเกณฑ์นี้ ยังไม่มีผู้เคยทำการศึกษามาก่อน ดังนั้น จึงยากในการค้นคว้าเกี่ยวกับข้อมูลสนามในเรื่องนี้โดยตรง ประกอบกับในการฝึกทหารนั้นบางครั้งไม่สามารถทำการศึกษาในบางเรื่องได้อย่างละเอียดอันเนื่องมาจากเป็นความลับของทางราชการที่อาจจะเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของประเทศ เช่น จำนวนกำลังพลทั้งหมด หรือแผนภูมิบอกที่ตั้งจุดสำคัญต่าง ๆ ในหน่วยทหาร
2. เนื่องจากในหน่วยทหาร สถานที่ทำการฝึกและอบรมทหารนั้นเป็นสถานที่ราชการและเป็นเอกเทศ การที่ผู้วิจัยจะเข้าไปสังเกตแบบมีส่วนร่วมและให้ดูกลมกลืนนั้นไม่สามารถกระทำได้ทุกขั้นตอน
3. เนื่องจากผู้วิจัยไม่ได้ทำการสังเกตการเรียนรู้วัฒนธรรมของทหารเกณฑ์ได้ตลอดทั้งวัน ดังนั้น ข้อมูลในบางช่วงโดยเฉพาะในช่วงกลางคืนอาจจะมีการคลาดเคลื่อนได้บ้างจากการใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นส่วนใหญ่ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับช่วงเวลานั้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะทั้งเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ผู้ที่ทำการศึกษาในเรื่องการเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของทหารเกณฑ์ในครั้งต่อไปนั้น สามารถนำไปศึกษาให้ลึกซึ้งมากขึ้นได้เกี่ยวกับวิธีการฝึกในการขัดเกลาทางทหาร เช่น พฤติกรรมของครูฝึกทหารใหม่ในการเปลี่ยนพฤติกรรมของทหารเกณฑ์ หรือความต้องการในด้านต่าง ๆ ของทหารเกณฑ์ในขณะอยู่กองประจำการ เช่น ด้านการฝึกหรือด้านสวัสดิการ เป็นต้น

2. เทคนิคที่ใช้ในการศึกษาวิจัยควรจะมีมากกว่านี้ เช่น การเก็บข้อมูล จากแบบสอบถามและเทคนิควิจัยอื่น ๆ ก็จะทำให้มีความเข้าใจในการศึกษาวิจัยเพิ่มมากขึ้น

3. เวลาที่ใช้ในการวิจัยควรจะให้เวลาในการศึกษาวิจัยนานกว่านี้ เพื่อความละเอียดและลึกซึ้งในแต่ละวันตอน ถ้าเป็นไปได้ควรจะให้เวลาศึกษาการปรับตัวและเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลกลุ่มเดียวหรือผลัดเดียวตั้งแต่เริ่มเข้ามาจนกระทั่งปลดประจำการ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วทหารเกณฑ์จะอยู่ในกองประจำการประมาณ 2 ปี

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ในการถ่ายทอดลักษณะความเป็นทหารในช่วงเป็นทหารใหม่ (2 เดือนแรก) ควรมีการหมุนเวียนผู้ที่เป็นครูฝึกทหารใหม่ โดยที่ไม่ให้ฝึกทหารติดต่อกันมากเกินไป ควรจะฝึกประมาณ 2-3 ผลัด แล้วสับเปลี่ยนหมุนเวียนเพื่อให้มีการเปลี่ยนวิธีหรือเทคนิคใหม่ ๆ ลงมาใช้ในการฝึกบ้าง รวมทั้งมิให้ครูฝึกเกิดความเบื่อหน่ายจากการฝึกติดต่อกันนานเกินไป

2. ควรจะให้เวลาพักผ่อนแก่ทหารเกณฑ์ในช่วงเป็นทหารใหม่ให้มากขึ้น เช่น ใน การอบรมในช่วงเวลากลางคืนบางครั้งใช้เวลาในช่วงนี้มากเกินไป ทำให้ทหารพัก

ผ่อนน้อย และในวันรุ่งขึ้นก็ต้องทำการฝึกอีก ทำให้บางครั้งทหารบางคนอ่อนเพลีย สับสนในวิชาการฝึก และทำการฝึกได้ไม่เต็มที่

3. ไม่ควรให้ทหารทำงานโยธามากเกินไป ควรให้ทำการฝึกวิชาทางทหารให้มากขึ้น เพื่อให้สามารถมีความชำนาญในทางรบเพิ่มขึ้น สำหรับงานโยธานั้นควรมีหน่วยที่เน้นในงานนี้โดยเฉพาะ โดยคัดเลือกบุคคลจากบุคลิกลักษณะและความชำนาญที่เหมาะสมว่าแต่ละคนควรจะฝึกวิชาทางทหาร หรือเน้นงานโยธามากกว่ากัน

4. ควรมีการพัฒนาวิชาความรู้ทางเทคโนโลยีหรือเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ให้แก่ทหารมากขึ้น เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหาร และเพิ่มศักยภาพของกำลังพลในกองทัพ

5. ในการฝึกวิชาชีพของทหารเกณฑ์ก่อนปลดประจำการ ควรมีการฝึกที่จริงจังมากขึ้น และควรมีใบประกาศนียบัตรรับรองมอบให้ เพื่อเมื่อปลดประจำการแล้วจะสามารถเข้าทำงานตามความถนัดที่ตนเองได้รับการฝึกมาได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย